

ŐRSÉG

Urejanje in fotografije:
Szentmihályi Nyomda Kft., Kemencei Ilona
Tisk: Szentmihályi Nyomda Kft.

Odgovorni založnik:

Občina mesta Óriszentpéter
Izšla v nakladi 15 000 madžarskih,
5 000 slovenskih, 5 000 angleških in 5 000 nemških izvodih.
Óriszentpéter, 2018.

Publikacija je izšla s podporo Evropske unije s sofinanciranjem
Evropskega sklada za regionalni razvoj, v okviru programa
Interreg V-A Slovenija-Madžarska 2014–2020.

<http://escape.project-escape.eu/hu>

Interreg
SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

ÖRÖKSÉGÜNK:
MŰLT ÉS JÖVŐ
TALÁLKOZÁSA

Órség

V jugozahodnem kotu Železne županije, na razpotju treh državnih meja, prispemo do raznolike pokrajine Órség (Stražna krajina), kjer obiskovalce navdušujejo griči in doline, borovi in bukovi gozdovi, zeleneči travniki ter potoki, ki curljajo po dolinah, na ozkih pasovih gričevnatih njiv, zaselki na pobočjih, ljudska arhitekturna dediščina in cerkve iz obdobja Arpadovičev.

Órség je na Madžarskem edina pokrajina, kjer nekdanje prebivalstvo od časa osvajanja teritorija živi na istem območju. Osvajalski Madžari so v pokrajini namestili stražarje, da bi zaščitili zahodna vrata. Stražarji so kot kraljevi ljudje uživali privilegije, ker so na lastne stroške in z lastnimi sredstvi ščitili zahodno mejo vse do sredine XVII. stoletja. Nekdanji stražarji so svoje postojanke gradili na gozdnih krčevinah na vrhovih hribov, kjer so se kasneje izoblikovali zaselki. Središče Órséga je kraj Óriszentpéter, ki je nastal na hribih ob potoku Zala, pri križišču cest iz več smeri, sestavlja pa ga devet oddaljenih zaselkov.

K Órségu v ožjem smislu danes spada 22 naselij: Bajánsenye, Felsőjánosfa, Felsőmarác, Hegyhátszentjakab, Hegyhátszentmárton, Ispánk, Ivánc, Kercaszomor, Kerkáskápolna, Kistrákos, Kondorfa, Magyarszombatfa, Nagyrákos, Órimagyarósd, Óriszentpéter, Pankasz, Szaknyér, Szalafő, Szatta, Szóce, Velemér, Viszák.

Jezero Vadása Hegyhátszentjakab

V dolini Vadása so jezero začeli urejati leta 1968, in sicer z uporabo vode potoka Vadása. Ime jezera izhaja iz dejstva, da je na tem območju živelo veliko lisic, ki so vzdolž potoka kopale luknje, tako je bil potok poimenovan »vad-ásta« (izkopala divjad) oziroma Vadása. S čisto vodo jo napaja 12 izvirov. 200 m široko in 350 m dolgo jezero je v poletnih mesecih priljubljen kraj za izletnike. Jezero Vadása je sestavljeno iz dveh jezer. Jezero z manjšo vodno površino je novejše in se nahaja sredi gostega, impresivnega gozda, iz njene vode štrlijo štori. Predvsem je priljubljeno mesto pri ribičih, saj tukaj lahko lovijo: krapa, amurja, kosolja, smuča, bolena in koreselja.

Cerkev Svete trojice Velemér

V Veleméru se nahaja najpomembnejši srednjeveški spomenik romanskega stila, in sicer cerkev Svete trojice. Cerkev so zgradili člani družine Seči, in sicer konec XIII13. stoletja (obdobje-Anžujoucev). Stavba, ki nosi značilnosti gotskega stila, je postala svetovno znana zaradi fresk Janeza Aquile, ki so nastale okoli leta 1377.

Dolina »Sale«

Reka Zala, »Sala«, kot jo imenujejo v Órségu je tukaj še potoček, ki je odigral pomembno vlogo že od nekdaj tako za prebivalce, kot za pokrajino. Pomembnost doline danes predstavlja predvsem njena scenska vrednost. Poleg lepote pa dolina potočka predstavlja izjemno naravno vrednoto. Jelšev nasad, ki spremlja strugo s habitati travnikov v dolini, je evropskega pomena.

Cerkev Svetega Petra Órszentpéter

Je najbolj znan spomenik Órséga. Prva cerkev v Zalski dolini je v sredini 13. stoletja že obstajala. Gradnja cerkve je zagotovo povezana s stražniki – s stražniki Zale. To nam dokazuje tudi zavetnik cerkve, Sv. Peter, ki ima ključne nebes, in je gotovo bil zaveznik stražarjev, ki so branili »vrata in ključne države«. Ladja in zahodni stolp cerkve sta okrašena v romanskem stilu, širitev pa je izvedena že v gotskem slogu. Notranjost cerkve ohranja spomin na reformacijo z napisom v madžarskem jeziku. Jarek in nasip okoli cerkve pa sta spomin na turške trdnjave.

Hiša lončarstva v Magyarszombatfi

Hiša lončarstva v Magyarszombatfi ponazarja okolico in življenje kmečkega rokodelca. Tukaj najdemo lončarske kolovrate, posode, ki so bile narejene v 19. stoletju in vse do sredine 20. stoletja v Magyarszombatfi in okolici. Cimprana hiša iz 19. stoletja s sobo in črno kuhinjo nam prikazuje hišo revnega kmeta iz poznih let 19. stoletja, v katerem je ogromno preprostega pohištva iz trdega lesa. V najstarejšem delu stavbe, v shrambi, so oblikovali lončarsko delavnico. Pred shrambo na dvorišču stoji okrogla pečica z žganimi lončarskimi izdelki.

Zvonik v Pankasu

Krilasti zvonik, ki že od leta 1775 stoji na najvišji točki v vasi Pankasz, je tudi simbol Órséga. Med zvoniki, ki spadajo med značilne stavbe ljudske arhitekture Órséga, je ta najstarejši in tudi najbolj spektakularni. Značilnost zvonika je, da je bil zgrajen večinoma iz hrastovega lesa. Zgodovinsko gledano je zanimivo, da je bilo osnovno deblo stolpa in krilaste strehe v zadovoljivem stanju, tako so lahko zvonik obnovili brez demontaže.

Skansen Pityerszer Szalafő

Nekdanji stražniki so na vrhu gričev na območju izsekanih gozdov postavili svoje hiše in gospodarska poslopja. Skupine hiš tvorijo skupine naselij, ki se imenujejo zaselki. Szalafő je zaščiten naselje, saj je nosilec najbolj pomembnih ljudskih vrednot. Za ohranitev in predstavitev večstoletne tradicije vaških zaselkov so ustanovili Muzej na prostem v Pityerszeru, kjer so ohranili tri domačije na izvirnem mestu, ki ponazarjajo tradicionalni način življenja in kulturno dediščino prebivalcev.

Őrség

Bajánsenye
Református templom

Felsőjánosfa
Kulturház

Felsőmarác
Himfaló

Hegyhátszentjakab
Vadászó-tó

Hegyhátszentmárton
Hangulatkő

Ispánk
Tűjépek

Ivánca
Szent Miklós katolikus templom

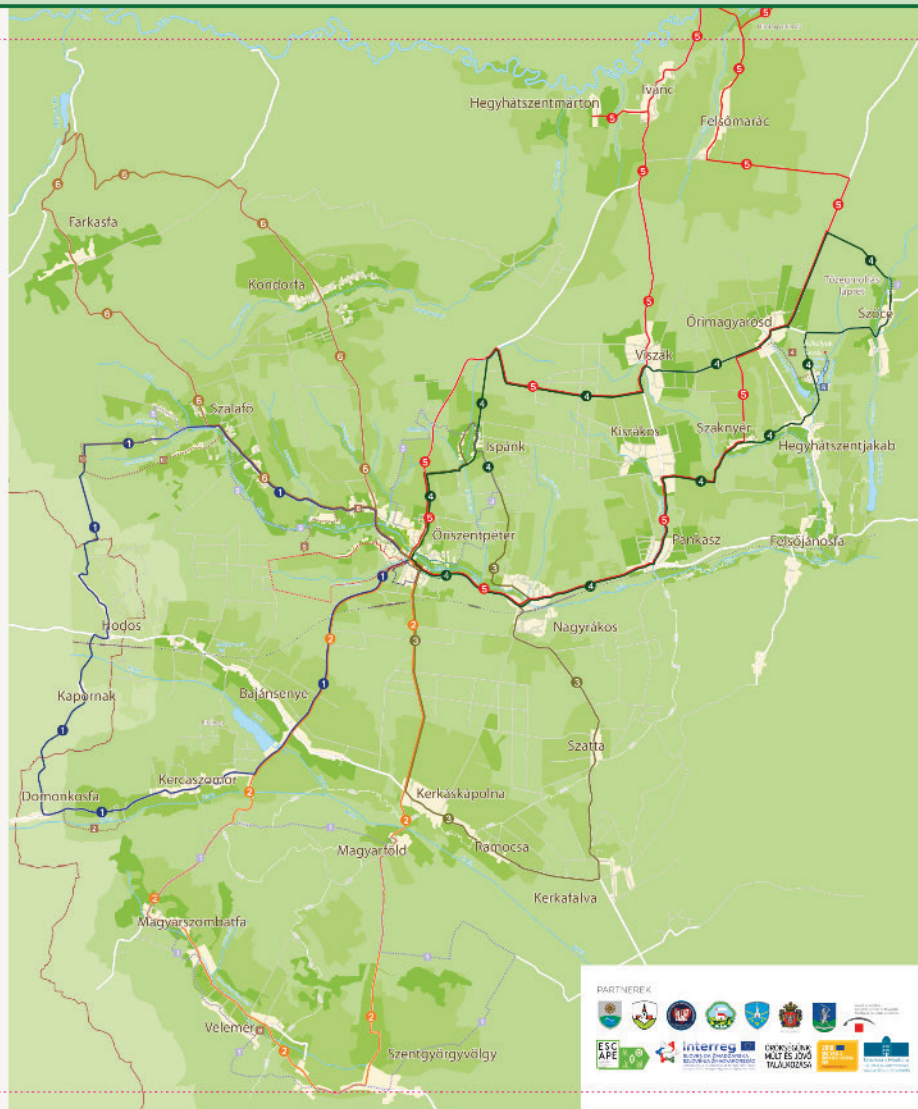
Kercaszomor
Református fa hársangláb

Kerkáskápolna
Erőklő

Kisrákos
Református templom

TÚRAÚTVONALAK
HIKING ROUTES

- Óri I. 1.150 MÉTER
  - Óri II. 3.000 MÉTER
  - Óri III. 2.115 MÉTER
  - Óri IV. 2.500 MÉTER
- TANÖSVÉNYEK ÉS TÚRAAJÁNLATOK
NATURE TRAILS AND HIKING OFFERS
- 1 BÉLSŐ-ŐRSÉGI KALANDOZÁS
  - 2 FÜRGÉ CSELE TANÖSVÉNY
  - 3 KÉPESZTŐL A "VILÁG KÖZÉPÉN"
  - 4 MALOMGÁT TANÖSVÉNY
  - 5 NŐFI EMLÉKEK NYOMÁBAN
  - 6 SZERTŰRA ÖRISZENTPÉTEREN
  - 7 SZŐCEI LÁRPÉRT TANÖSVÉNY
  - 8 SÁRKA LILOM TANÖSVÉNY
  - 9 SZÁLLA MENTI TANÖSVÉNY
  - 10 VADÁSA-TÓ / ROKALYUK ÖSVÉNY
  - 11 KÖRTIKE TANÖSVÉNY

KERÉKPÁR ÚTVONALAK
CYCLING ROUTES

- 1 Óriségi kerékpár útvonal - 33 km
- 2 Óriségi kerékpár útvonal - 33 km
- 3 Óriségi kerékpár útvonal - 28 km
- 4 Óriségi kerékpár útvonal - 38 km
- 5 Óriségi kerékpár útvonal - 52 km
- 6 Óriségi kerékpár útvonal - 34 km

Óriszentpéter
Szent Péter templom

Kondorfa
Katolikus templom

Magyarszombatfa
Fazekas ház

Nagyrákos
Tájvár és kovácsműhely

Órimagyarósd
Evangélikus templom

Pankasz
Harangláb

Szaknyér
Hangulatkő

Szalafő
Népi Műemlékegyüttes Pysersztr

Szatta
Hárda

Szőce
Tőzegmohás léprét

Velemér
Szentháromság templom

Viszák
Tündérliget

